

XXII NORDISKA ENTOMOLOGMÖTET I GÖTEBORG

Årets entomologmöte anordnades denna (och för första) gången av Västsvenska Entomologklubben och vi var många som med spänning såg fram mot kongressen. Ledningsgruppen hade gjort ett storartat förberedelsearbete och allt klaffade, till och med vädret, som inte kunde varit bättre. På sedvanligt vis var mötet indelat i en föredrags- och diskussionsdel och en långexkursion.

Många av de ca 60 deltagarna anlände redan på söndagen den 28 juli och på måndagen öppnades mötet av Rektor magnificus Jan Nilsson, Göteborgs Universitet. Bengt Gunnarson höll sedan en översiktlig

föreläsning om predatorer och predatorförsvar hos leddjuren, där han visade att en samevolution skett i många fall. I bästa förmiddagsväder blev vi fotograferade utanför Naturhistoriska museet för att sedan bli bussade till Dicksonska palatset där Göteborgs stad (d v s dess ordförande i fullmäktige, Jörgen Linder) hade en lunchmottagning och hälsade de nordiska deltagarna välkomna.

Eftermiddagens session handlade om insekter i historiskt perspektiv. Johan Andersen, Tromsø, redogjorde för sina undersökningar om att använda fossila insektsfynd som indikatorer för tidigare klimat.

Till detta anslöt väl Göran Anderssons arkeo-entomologiska undersökningar från göteborgsområdet. Här gäller det att kunna identifiera insektsfragment och att sedan dra arkeologiska slutsatser av de olika arternas förekomst. Eftermiddagen avslutades med en debatt om lämpligheten med fällfångst av insekter, något som de flesta hade en åsikt om. Vi var överens om att fällor måste användas med omdöme och att man måste väga det vetenskapliga värdet mot nackdelar, t ex allmänhetens skeptiska inställning till sådana metoder. Risken för varaktig decimering av någon population ansågs dock vara mycket liten. Som avslutning på första dagen visades Zoologiska institutionen och Naturhistoriska museets Entomologiska avdelning för intresserade.

Under tisdagen redogjorde Roger Pettersson för sina forskningar kring tallblomviveln - ett karaktärsdjur för contortaskogar. Omkring 10 ggr fler vivlar förekommer hos contortan jämfört med vanlig tall. Hugo Andersson visade hur olika Diptera kan användas som indikatorer på skyddsvärda bäckar och bäckraviner i Sydsverige. Vidare redovisade Hans Silverberg, Helsingfors, en pågående kartering av elaterider i Finland. Han påvisade avvikande förekomster och även tillbakagång eller ökning av några arter i denna grupp. Hans valdes även första dagen till president för entomologmötet och blir som sådan ansvarig för nästkommande Nordiska entomologmöte, som alltså bör hållas i Finland 1994.

Eftermiddagen inleddes med en session om evolution hos insekter, spindlar och entomologer. Om det sistnämnda talade Torkel Hagström, dvs om kända göteborgsentomologer de senaste 200 åren. Därefter besökte vi Botaniska trädgården där intendent Jimmy Persson gjorde en specialvisning med entomologisk anknytning.

Onsdagen inleddes med att Kari-Matti Vuori, Jyväskylä, visade hur nattsländelar-

ver kan användas som indikatorer på kvaliteten av rinnande vatten. Sådana biologiska, kvantitativa mått på föroreningar i vatten är något som troligtvis kommer att utvecklas ytterligare. Jo Vegar Arneklev hade tillsammans med Dag Dolmen undersökt vattenförande kalkstensgrottor i Norge och funnit ett flertal insekter i dessa.

Efter kaffepausen berättade Göran Birgersson om sina undersökningar av doftkommunikationen hos den åttatandade granbarkborren. Artens trädkador är av stor ekonomisk betydelse för skogsbruket och det är därför viktigt att dess beteenden och inte minst dess doftsignalsystem reds ut i detalj. Arten studeras både i fält och på laboratorium, där en kombination av gas-kromatografi och masspektrometri används för att identifiera feromonerna. Gunnar Bergström (chef för avd f kemisk ekologi) gjorde sedan en genomgång av vilka ämnesgrupper som av insekter används som feromoner.

Efter lunchen vidtog en engagerad debatt om framtiden för de entomologiska tidskrifterna i Norden. Tyvärr är ju ekonomin på sikt dålig. Anders Nilsson, redaktör för Entomologisk Tidskrift, avgår i år från denna post. Tack Anders för att du skött vår tidskrift så fint! Sessionerna på Naturhistoriska museet avslutades med att Åke Karlsson visade ett vackert bildspel över insekter från västra Sverige.

På kvällen träffades vi åter, nu något uppklädda, för en kongressmiddag ute på Nya Älvsborgs fästning i Göta älvs mynning. Innan vi avnjöt middagen presenterade Anders Wästfelt marin arkeologiska undersökningar av ostindiefararen Götheborg, som sjönk strax utanför fästningen 1745.

Dagen efter var vi ett drygt 20-tal entomologer som i tre småbussar tog oss till exkursionsområdet - Kinnekulle och Falbygden i Västergötland. Exkursionen var

fint organiserad av Chester Svensson och Jan Jonasson. De fick hjälp av lokala experter, som tog över ledningen vid de olika lokaler vi besökte under de två dagarna. På Kinnekulle var Munkängarna och Österplana hed givna lokaler under Bertil Anderssons ledning. Kvällens ljusfångst på Österplana hed rönt stort intresse och gav ett rikhaltigt material. Efter övernattnig på Gössätters vandrarhem, fortsatte vi till Valle härad där vi besökte Eahagen med nästan tropisk vegetation. Bertil Ström ledde oss här och visade bl a hur komplicerat naturvårdsarbetet blivit p g a det numera näringsrika regnet, som för med sig att brännässlor, kirskål, hundloka

m fl breder ut sig på tidigare näringsfattiga marker. och tränger ut den ursprungliga ängs- och hagvegetationen. På eftermiddagen besöktes fågeludden vid Hornborgasjön och det extremrika Skogatorpskärret vid Gerumsberget blev en fin avslutning på XXII Nordiska Entomologmötet.

Tack alla som arbetat med, och deltagit i kongressen. För mig blev det många givande och intressanta bekantskaper med entomologer från hela Norden och jag hoppas de flesta av oss åter kan träffas 1994 i Finland!

Per Almkvist

ENTOMOLOGISK TIDSKRIFT DOMINERADE SEF-ÅRSSTÄMMAN

Diskussionen om hur Entomologisk Tidskrift skall se ut i framtiden upptog en stor del av tiden på Sveriges Entomologiska Förenings årsstämma på Naturhistoriska museet i Göteborg 28 juli. De rena årsmötesformalia gick däremot ganska snabbt. Verksamhets- och revisionsberättelse godkändes och styrelsen kunde så småningom gå ansvarsfri ur salen. Den nyvalda styrelsen för SEF ser ut så här: Ordförande: Sten Jonsson (Uppsala), övriga ledamöter: Bengt Ekengren (Göteborg), Ingemar Struwe (Eskilstuna), Björn Cederberg (Mora) och Lars Imby (Vällingby).

Debatten om Entomologisk Tidskrift blev som sagt intensiv. Från styrelsens sida låg ett förslag om att ge tidskriften en mer populär utformning i syfte att öka antalet prenumeranter. Under mötet framkom flera andra förslag. Några ansåg att ET borde förändras åt andra hållet till en striktare, rent vetenskaplig, engelskspråkig tidskrift. Andra tyckte inte att några större förändringar var av nöden och ville ha en i princip oförändrad blandtidskrift. Det framkom också förslag om en satsning på två separata utgåvor, en vetenskaplig och en populär.

Vid omröstningen som följde beslöt stämman att ET skall vara en blandtidskrift med både vetenskapligt och populärt innehåll. Lokalredaktörerna skall aktiveras och bli plocka lämpligt material ur lokaltidskrifterna för återpublicering i ET. Slutligen fick styrelsen i uppdrag att undersöka vad ett samarbete med grannländernas entomologiska tidskrifter skulle kunna leda till.

Den avgående ET-redaktören Anders Nilsson tackades för det stora arbete han lagt ner på att hålla ET flytande. Någon ny redaktör utsåg inte årsstämman - detta åvilar styrelsen. Hur redaktörskapet skall lösas för framtiden är inte klart när detta skrives. Allt lutar emellertid åt att ET får en flermannaredaktion och att mycket av jobbet läggs ut på lokalredaktörer och lokalföreningar. I nästa Aromia hoppas vi kunna presentera den ET-redaktion, som med liv och lust tar sig an uppgiften att göra en Entomologisk Tidskrift för alla Sveriges entomologer. Du som inte prenumererar nu får all anledning att göra det i fortsättningen. ET kommer att bli nästan lika bra som Aromia!

Göran Andersson